

Rady dla inicjatorów śpiewu na śpiewankach i gitarzystów

Zapiewaj! Od Ciebie w znacznej mierze zależy, czy płynąć będzie pieśń wspaniała, czy też rozlegać się będą dzikie wrzaski i żalodne zawodzenia. Dbaj więc o to, by śpiewanie (nawet na wesoło) stało na przyzwoitym poziomie muzycznym, nie przynoszącym wstydu kulturalnym ludziom.

O gitarach

- Publicznie przystoi grać jedynie na dobrych, dających się nastroić gitarach.
- Gitara musi zawsze być idealnie nastrojona do kamertonu. Przy rozstrojonej gitarze nie da się śpiewać czysto. Strojąc nie do kamertonu utrudniasz śpiewanie i deformujesz słuch sobie i bliźniemu.
- Śpiewanie idzie najlepiej, gdy gra się naraz tylko na jednej gitarze. Równoczesne granie na kilka gitar wychodzi z sensem tylko wtedy kiedy gitarzyści znają nawzajem swój sposób grania (a najlepiej jeśli razem ćwiczyli!).

O obyczajach

- Artyści są, jak wiadomo, narowiści. Ale trzeba z tym w sobie walczyć...
- Gitarzysto! Nie zawłaszczaj imprezy dla siebie, daj też pograć innym. Jeśli będziesz grać "do upadłego", następni zrobią tak samo i już Cię do głosu nie dopuszczą.
- Artysto! Uczestnicz w śpiewie nie tylko wtedy gdy sam grasz, wspomagaj też innych.
- Gitarzysto! Nie bojkotuj gry innych i nie wąż się im przeszkadzać (niestety, jest to proceder nagminny, ale okropnie niekulturalny)!

O technice

- Konieczne jest utrzymanie idealnego rytmu gry i śpiewu. Rytm nie może mieć żadnych wahań. Tylko z rytmicznie grającym gitarzystą śpiewa się łatwo i przyjemnie. Niedomagania rytmiczne bywają częstą przyczyną niepowodzeń w prowadzeniu śpiewu.
- Zapiewaj! musi śpiewać **pewnie** i nieco głośniejsz od innych. Akcenty muszą być zdecydowane, a dźwięki dobrze "postawione". Z gitarzystą, który pod nosem coś mruczy niepewnie, jest bardzo trudno śpiewać.
- Wyraźnie zaznaczać trzeba także pauzy.
- Śpiew prowadzącego musi być "stateczny", by łatwo było na nim podążać.
- Przy śpiewie na głosy ktoś musi wyraźnie prowadzić głos podstawowy. Zwykle jest to - niestety - rola zapiewaj!y.
- Uwaga na tempo! Niemal wszyscy gitarzyści mają skłonności do zbyt szybkiej gry i do przyspieszania w trakcie piosenek.
- Ważny jest wybór tonacji, tak by wszyscy mogli śpiewać (a więc nie powinno jej się dobierać jedynie wg głosu gitarzysty czy łatwości gry).
- Znaczna część turystycznych "standardów" ma swoje "standardowe" tonacje, zwykle nieźle dobrane. Warto się ich trzymać, bo
  - grupie jest dużo łatwiej nauczyć się śpiewać (zwłaszcza na głosy) jeśli piosenka jest zawsze grana w tej samej tonacji;
  - gitara bardzo różnie brzmi w różnych tonacjach, rypiąc wszystko w C-durze gubimy istotę rzeczy.
- Jeśli grupa umie śpiewać na głosy, to trzeba zwrócić uwagę na grane akordy: czy pasują one do układu głosów.
- Póki nie grasz naprawdę dobrze, graj możliwie najprościej, ale czysto i rytmicznie. Nie warto grać w bardzo trudnych tonacjach bez wyraźnego uzasadnienia (na ogół lepiej użyć kapodastra).
- Gdy już umiesz dużo, ucz się przygrywek. Ostatnio jakoś one zanikły, a wiele piosenek bez przygrywki traci charakter. Są przygrywki ogólnie znane (zwykle kalki z nagrań), dawniej były też "środowiskowe" - znane tylko w określonych kręgach.
- Nie graj publicznie piosenek, których dobrze nie znasz. Niech lepiej zagra ktoś inny, a Ty posłuchaj.

O repertuarze

- Trzeba się raczej wystrzegać piosenek, które nie nadają się do śpiewu "ogniskowego", np. pieśni trudnych lub "zaangażowanych".
- Piosenki mają wiele wersji. Godna polecenia jest wersja utarta w danym środowisku, niekoniecznie idealnie zgodna z oryginałem. Jednak należy tępić wersje całkowicie niezgodne z autorską albo muzycznie bezsensowne. Należy trzymać się za każdym razem tej samej wersji - ułatwi to śpiewanie grupie.
- Większość śpiewanek powinny stanowić piosenki ogólnie znane i zgodne swym charakterem z rodzajem imprezy. Nowości należy wplatać co kilka "hitów", by grupa się nie nudziła.
- Jeśli któryś z obecnych gitarzystów "specjalizuje się" w jakiejś piosence, to trzeba mu dać ją zagrać.
- Pieśni elitarne albo o charakterze występów solowych (np. kabaretowe czy tzw. zaangażowane) stosowne są raczej na późniejszą porę i w bardzo ograniczonej dawce.
- Piosenki śmieszne śmieją tylko wtedy gdy są słyszane rzadko!
- Wygłupy i wrzaski, zwłaszcza jeśli trwają długo, rozwalają imprezę i zwykle trudno jest wrócić do ładnego śpiewu.
- Nie wszystkie pieśni nadają się do grupowego śpiewania. A w śpiewankach chodzi o wspólną zabawę, a nie o występy!